

INHOUD

Over de tekst en het leven

Bij wijze van voorwoord 11

Stijl is een leugen

De verhalen van Isaak Babel 19

Een dialoog is een catch 22

De muzikale treurigheid van Bernard-Marie Koltès 25

Zonder kooi verdwijnt de muis

Over Amos Oz en het omgekeerde van wat geweest is 31

Subtiële tomatensauszinnnetjes

Het roofvogelgedrag van schrijfster Natalia Ginzburg 37

Verlos ons van het echte leven

Giorgio Bassani en het goddelijke verleden 43

Niets dan bezitsdrang

Proust en het onvoorwaardelijke vertrouwen in de taal 49

Taal is springstof

De grap, de verveling, de ellende en Guy de Maupassant 59

Schrijvers zijn de pauzeact

Het grote verlangen naar gevaar 66

Niemand verdient het om te sterven

Hoe de rede te bekritisieren 70

- De zin van de sloerie
Slauerhoff en de verkwisting 81
- Weerbericht voor kleinburgers
De eeuwige theetijd van Grøndahl 87
- Klaar om te sterven
Coetzee en het kwaad 95
- Een antwoord op de verveling
Stendhals dienaren van de hartstocht 103
- Kennis is macht
Karel van het Reve als kleine en grotere geleerde 108
- Een engeltje van een monster
De gerechte en minder gerechte straf bij Gaétan Soucy 115
- De deuren zijn geduldig
Coetzee en het niets waaruit alles stroomt 122
- Van vrouwenvlees naar kindervlees
De onderdrukte woede van Elfriede Jelinek 133
- Verrotting is je beste vriend
Waarheid en werkelijkheid in het oeuvre van Jan Wolkers 136
- Het ware lijmen is een goddelijke activiteit
Open brief aan Boorman 145
- De kunst van het doden
Isaak Babel, de zweep en de hartstocht 148
- De Honda Goldwing en de schone kunsten
De literatuur als industrie, de cultuur als schaamlap 157
- Mailer en de Maestro
De verleidingskunsten van Hitler, voor en na zijn dood 169

- Schrik niet, de aardbei denkt
Maarten Biesheuvels normaliteit 176
- Het bodemloze gat achter je
Kellendonks Kinderen van het Licht 183
- Een Don Quichot als sigarenhandelaar
Gevangen in het eigen uiterlijk 188
- De klappen van Elsschot
Schaamte is de motor van Kaas 191
- Karel heeft echt bestaan
De schrijver en de wetenschap 197
- De kus van de geslachte varkens
Multatuli en zijn klanten 210
- De ironie en de pijn
Heinrich Heine als een open wond 216
- Ik zal het nihilistische spook zijn
J. Goudsblom en de dubieuze moraal 221
- Stemmen
Coetzee en de autoriteit van de schrijver 227
- Emigreren naar de waanzin
Hoe Saul Bellow een roman vermomde als leeslijst 246
- We zijn niet op aarde om de hemel te bevoorraden
Coetzees roman Langzame man of: repeteren voor het verlies 249
- De grote drie
Korte maar hevige straatgevechten 257
- Het best vertaalde boek
Joseph Roth laat de burger vermalen 263

- Het taboe in de literatuur
De schrijver, de hond en de hondenmand 266
- Keihard en heel regelmatig
De desperate heroïek van Turks fruit 287
- Schrijver van komische boeken
Censuur en bekentenissen in het oeuvre van Coetzee 292
- Een god die van lachen houdt
Nietzsche en de laatste zonde 300
- Alleen de kopie toont het obscene
Hoe de markt Stefan Hertmans veroverde 305
- Op intieme voet met de ondergang
Joseph Roth en de liefde als revolutionaire plicht 310
- Een leerschool der beschaving
De vis, het haakje en Vladimir Nabokov 317
- Een paradijs vol gemiste kansen
Het nee van Marek Hlasko 320
- Er is veel liefde maar helaas niet voor ons
Graham Greene en het verlangen naar rechtvaardigheid 325
- Overbodigheid
Walging en ambitie in Frans Kellendonks universum 330
- De schrijver als doorhaling en vlek
W.F. Hermans en dat lieve kind, dat zoete kind 334
- Macht, rechtvaardigheid en liefde
Antigone of de banaliteit van het geluk 348
- De kleine catastrofe die opvoeding heet
Irmgard Keun en de vergiffenis 362

Bij wijze van poëtica

Mensenhaat, hoffelijkheid, assimilatie 365

Paaltjens en het Vossius

Hoe een miskend genie mijn oeuvre richting gaf 371

Iets beters dan de dood

Daniel Kehlmann en het magische denken 377

They fuck you up

Simenon, Kafka: of hoe schrijf je aan je ouders? 381

Een Nobelprijs zegt: dit blijft

Meg Wolitzer en medeplichtigheid aan roem 388

Scherp als een stanleymes, alledaags als zeepsop

Judith Herzberg: hoe tegen alles te zijn 394

Wat blijft is weemoed

Coetzee en de fictie die ingrijpt in de werkelijkheid 406

De valse maar noodzakelijke messias

Offers, offerplaatsen en literatuur 413

De heilige erotische drie-eenheid

Seks, geweld en dood bij Tolstoj en Dworkin 420

Liefdeloze val

Over de verleidingen van het schandaal 430

Onze duistere wereld

Sebald, of: kan literatuur helen? 435

Waarheidsliefde en biefstuk

Over de grootheid van Multatuli 445

Aan de herinnering

Isaac Bashevis Singer en de levende doden 461

- Haar eerste Amerikaan
Lore Segal of: de vluchteling en de zwarte man 468
- En wie naar mensen kijkt sterft van verdriet
Peter Handke, Servië en de poëzie 472
- 'Wat denk je dat spionnen zijn, moraalfilosofen?'
John le Carré, de film en het boek 481
- Jus blijft jus
Marieke Lucas Rijneveld, Gerard Reve, een Nederlandse traditie 485
- De niet-miezerige mens
Over Guus Kuijer en de humanisering van het christendom 494
- Lieve God, mag ik alstublieft naar de Ikea?
Yishai Sarid en het gladgestreken verleden 510
- Snelwegen naar het leven
Mijn zoontje, het verre vuur en de romankunst 514
- Veiligheid is nergens
Arthur Schnitzler, schrijver, arts, assimilant, verleider en zelfkweller 421
- Intiemer dan het woord
De tekeningen van Kafka 532
- Doder dan God
Alfred Hayes en de naweeën van de romantiek 537
- Hoe kun je authentiek leven?
Fleur Jaeggy en de gelukzalige wreedheid van de kostschool 542
- De doem van verplichte aardigheid
Marga Minco of het verlangen betrapt te worden 547
- Verantwoording 553
- Namenregister 559